

Szempontok a szexuális gyermekbántalmazást elkövető egyházi személyek jobb megértéséhez

A tanulmány bemutatja a szexuális gyermekbántalmazások elkövetőinek három típusát: a pedofilokat, az efebofilokat és a „generalistákat”, az egyházon belüli szexuális abúzzsal kapcsolatos motiváció és viselkedés összetettségét, a kognitív torzításokat és a behálózási folyamatot. Különböző kutatások eredményeire alapozva megfogalmazza, hogy a jelenlegi legjobb magyarázat szerint a papok és szerzetesek által elkövetett abúzust szervezeti, személyi és szituációs tényezők együttese okozza, és egyes esetekre az elkövetők sajátos sebezhetősége, illetve konkrét helyzetek adnak magyarázatot. A tanulmány a témával kapcsolatban kitér a homoszexualitásra vonatkozó kérdésekre is.

Kulcsszavak: pedofília, efebofília, „generalisták”, kognitív torzítás, behálózás, szituációs okok, homoszexualitás

2010-ben Roger Little, a szexuális bűnelkövetők kezelésével foglalkozó amerikai egyesület (Association for the Treatment of Sexual Offenders, ATSA) egyik alapítója ezt mondta: „Szinte mindenről, amit ismertnek véltünk azon a bizonyos első találkozón (1980-ban), bebizonyosodott, hogy nem igaz.”¹ Jay Loftus SJ – a kanadai Southdown elnevezésű, mentális és magatartási problémákkal küzdő egyházi személyeknek kezelést nyújtó terápiás központ pszichológusa – hasonlóan nyilatkozott meg, amikor azt írta, hogy a papok által elkövetett szexuális visszaélésekkel kapcsolatban „sok elméletünk van [...] de igen kevés tényszerű tudásunk” (Loftus 2004, 89).

Bár azóta történtek komoly előrelépések, még mindig sokat kell tanulnunk. E tanulmányban arra vállalkozom, hogy bemutassam a témával kapcsolatos jelenlegi kutatási eredményeket. E kutatások zömét az Amerikai Egyesült Államokban, Írországban és Ausztráliában végezték. Őszintén remélem, hogy más országokban is lesznek szakemberek, akik vállalják a kihívást, hogy hasonló kutatást végezzenek saját hazájukban, s így segítenek megítélnünk, vajon az általam megosztott adatok általánosíthatók-e, vagy más kultúrákban és összefüggésekben speciális helyi tényezőkkel is magyarázható a gyermekek szexuális kihatása.

MEGHATÁROZÁS

A skót kormány a szexuális gyermekbántalmazás alábbi átfogó meghatározását veszi alapul: „Szexuális visszaélés minden olyan cselekedet, melynek során egy másik személy szexuális kielégülését célzó tevékenységbe vonnak be egy gyermeket, még ha az elkövető azt állítja is, hogy a gyermek beleegyezett.”² Szexuális bűnelkövető az a személy, aki törvénytelennek

¹ Little, Roger, www.atsa.com/atsaHis.html, idézi: Terry 2010. ■ ² *Definition of Child Sexual Abuse, Stop it Now!* <https://www.stopitnow.org.uk/concerned-about-your-own-thoughts-or-behaviour/help-with-inappropriate-thoughts-or-behaviour/uk-law/definition-of-child-sexual-abuse>

számító szexuális cselekményeket kezdeményez. Ez azért fontos, mert a beleegyezési korhatárra vonatkozó törvények országonként különböznek, és a nemek viszonylatában is eltérhetnek. Az Egyházi törvénykönyv a tizenhét év alatti életkort jelöli meg a szexuális gyermekbántalmazás áldozatainak meghatározásához (Congregation for the Doctrine of the Faith 2010).

A SZEXUÁLIS BÁNTALMAZÁS ÉS A BÁNTALMAZÓ

A szexuális bűnelkövetőkben az a legmeglepőbb, hogy mennyire hétköznapi emberek. Mindenféle társadalmi helyzetű és háttérű férfiak és nők megtalálhatók az elítéltek között. Az esetek többségében az áldozat ismeri bántalmazóját. Az elkövetők legtöbbször családtagok vagy felelősségteljes, esetleg bizalmi pozícióban lévő emberek (klerikusok, tanárok, nevelőtisztek). Ritkán folyamodnak erőhöz vagy erőszakhoz.

Az egyházon belül az elkövetők három fontosabb típusát különböztethetjük meg: a pedofilokat, az efebofilokat és a „generalistákat”. Fontos azonban megjegyeznünk, hogy semmilyen osztályozási rendszer nem képes pontosan számot adni a deviáns szexuális érdeklődés és magatartás rendkívül széles skálájáról. Ez az osztályozás nagy általánosságban hasznos, ám megvannak a korlátai.

1. Pedofília

A segítő szakemberek a mentális zavarok diagnosztikai és statisztikai kézikönyvét (pontosabban jelenleg ennek ötödik kiadását) használják, amely DSM-5 néven ismert (APA 2013). Ez meghatározza egy sor pszichiátriai zavar kritériumait, és sokszor hasznos kiindulópont a mentális egészség körébe tartozó problémákról való beszédhez. A pedofília kritériumai az alábbiak:

- Legalább hat hónapig tartó időszak alatt ismétlődő, intenzív szexuális izgalmat okozó fantáziák, szexuális késztetések vagy magatartás egy prepubeszciens gyermekkel vagy gyermekekkel (általában tizenhárom évessel vagy fiatalabban).
- Az egyén e szexuális késztetések alapján cselekedett, vagy ezek a szexuális késztetések vagy fantáziák szorongást, illetve nehézségeket okoznak a személynek kapcsolataiban (DSM-5, 2013).

A média sokszor helytelenül használja a „pedofil” kifejezést, különösen a papokra és szerzetesekre vonatkozóan, miután velük kapcsolatban gyakorta ezzel a megnevezéssel írnak le minden olyan szexuális viselkedést, amelybe gyermeket vagy serdülőt vonnak be. A „pedofília” kifejezés a görög „gyermek” és „szeretet” szavakból ered. Tulajdonképpen ez helytelen elnevezés, hiszen az általunk leírt viselkedés nem szeretetet fejez ki, hanem visszaélést, hatalmat és kontrollt.

Egyes pedofilok csak gyermekek iránt éreznek vonzalmat. Őket „kizárólagos típusnak” nevezzük. Mások felnőtt férfiakhoz és nőkhöz, illetve gyerekekhez is vonzódnak. Ők a „nem kizárólagos típusba” tartoznak. A pedofília diagnózisának leglényegesebb feltevése, hogy a vonzalom olyan gyerekekre irányul, akik még nem hordozzák a pubertás

látható jegyeit. Valójában tehát tizennégy éves vagy ennél fiatalabb gyermekekről van szó.

Egy másik fontos megkülönböztető tényező, hogy a bántalmazó kifejezetten egy konkrét korcsoportba tartozó (például 10–12 éves) gyerekekhez vonzódik, vagy bizonyos tekintetben regrediált a felnőtt partnerek iránti normális érdeklődés terén. A „regrediált” kifejezés ebben az összefüggésben arra utal, hogy az illető érzelmi és szexuális működése alacsonyabb szinten van a biológiai koránál – például egy harmincéves érzelmi viszonyulása olyan, mint egy gyermeké vagy kamaszé. Egy fixálódott pedofilnak igen sok – gyakran akár száznál is több – áldozata lehet. John J. Geoghan, az a volt pap, akinek a 2002-ben történt leleplezése vezetett el a bostoni abúzusválsághoz, mely aztán végigsöpört az Amerikai Egyesült Államokon, a vád szerint mintegy kétszáz gyermeket használt ki (Boston Globe 2002).

Megszoktuk, hogy folyton a „pedofil papok” kifejezést halljuk, holott a valóságban ez pontatlan megnevezés, hiszen a gyermekekkel visszaélő papok között nagyon kevés a pedofil. A John Jay College Study elnevezésű tanulmány – amely 4392 pappal kapcsolatos adatokat vizsgált, akik 1950 és 2010 között bántalmaztak gyermekeket az Egyesült Államokban, arra a következtetésre jutott, hogy e viselkedéseknek kevesebb mint öt százalékára illik a pedofília diagnózisa. Míhelyt egy gyermek túljut a pubertáskoron, az elkövető figyelme egy másik gyermek felé fordul, és akár egy időben több gyermeket is kihasználhat. A pedofilok aránya nem volt magas, ugyanakkor az idő előrehaladtával is meglehetősen egyenletes maradt, míg a kamaszkorú fiúk ellen elkövetett visszaélések száma egyre emelkedett az ötvenes és hatvanas években, mígnem a hetvenes években elérte csúcspontját, ezután pedig fokozatosan csökkent.

2. Efebofília

Az *efebofília* kifejezés szintén görög eredetű: az *efebosz* serdülőt jelent. Nem diagnosztikai megnevezés; olyan felnőttek jellemzésére használják, akik 12–18 éves kamaszokkal lépnek szexuális kapcsolatba. Akárcsak a pedofilok, ők is két kategóriába sorolhatók: az egyik csoportba tartoznak a fixálódottak, a másikba pedig a regrediáltak. Pszichológiai szempontból nézve az efebofiloknak jelentősen kevesebb áldozatuk van, és kevésbé fixálódtak, mint a pedofilok (Songy 2003).

A római katolikus pap elkövetőknek körülbelül 80 százaléka tartozhat ebbe a kategóriába, bár akadnak, akik ezt megkérdőjelezzik: az egyik szerző szerint ez az arány 57 százalék (McGlone 2003). A John Jay-jelentés (John Jay 2004) 2512 elkövetőt azonosított be, akiknek 3,8 százaléka csak tíz év alatti gyerekeket bántalmazott. Az imént leírtak fényében ezekről a férfiakról kimondható, hogy pedofilok. A második – a pap elkövetők 18,95 százaléka által alkotott – csoportba tartozók csak 13–18 éves fiúkat bántalmaztak. Ők efebofíliával jellemezhetők. Egy további – az elkövetők 30,2 százaléka által alkotott – csoportba azok tartoznak, akiknek legalább egy tizenhárom év alatti és legalább egy tizenöt év fölötti áldozata volt. Az elkövetők 42,1 százalékának különböző korú és nemű áldozatai voltak (ők a „generalisták”). A kutatás kiemeli, milyen kihívásokkal és nehézségekkel jár a diagnosztikai és leíró kategóriák használata. Ezek az osztályozások mégis segíthetnek abban, hogy megértsük a gyermekek elleni szexuális visszaélések kapcsán felmerülő elkövetői profilokat és viselkedéseket. A pap elkövetők többségének (56 százalék) csak egy áldozata volt.

A „többszörös elkövetők” kategóriáján belül változó volt az áldozatok kora és neme (John Jay 2011). Íme a John Jay-tanulmány kimutatása arról, hogy miként oszlik meg az egynél több áldozatot bántalmazó pap elkövetők különböző típusainak aránya:

A pap elkövető kategóriája	Szám	Százalék
<i>„Specializálódott elkövetők”</i>		
Pedofilok – csak tízéves és ennél fiatalabb áldozatok	96	3,8
Efebofilok – csak 13–17 éves fiú áldozatok	474	18,9
Olyan papok, akiknek az áldozatai 13–17 éves lányok	127	5,0
<i>„Generalista” elkövetők</i>		
Olyan papok, akiknek legalább egy 12 év alatti és legalább egy 15 év fölötti áldozatuk van	761	30,2
Az összes többi „generalista” elkövető, akinek különböző korú és nemű áldozatai vannak	1054	42,1
<i>Összesen</i>	<i>2512</i>	<i>100</i>

HOGYAN TÖRTÉNIK AZ ABÚZUS?

Talán ez az a kérdés, amelyre leginkább keressük a választ. Csakhogy a gyermekbántalmazást elkövető papok és szerzetesek lelkialkatából vagy élettörténetéből nem lehet kiemelni egyetlen tényezőt vagy vonatkozást, amely megmagyarázza, hogy mi indítja őket ilyen tettekre. A John Jay-tanulmány szerzői azt írták, hogy „kutatásunk eredményeinek fényében nincs egyetlen »oka« a katolikus papok által kiskorúakkal szemben elkövetett abúzusnak” (John Jay 2011, 2).

David Finkelhor amerikai kutató szerint két dolog kell ahhoz, hogy egy abúzuseset megtörténjen: a gyermekbántalmazásban motivált személy és az abúzust lehetővé tevő körülmények. Ami a motivációt illeti, a szerző négy fontos ténytet sorol fel a szexuális bántalmazás előfeltételeként:

- **Érzelmi kongruencia egy gyermekkel:** vagyis az elkövető számára érzelmileg kielégítő, ha szexuális kapcsolatba kerül egy gyermekkel.
- **Szexuális izgalom:** az elkövetőben szexuális izgalmat kelt a gondolat, hogy nemi kapcsolatba kerül egy gyermekkel.
- **Elakadás:** az elkövető nem képes arra, hogy társadalmilag helyénvaló módon (például korban hozzá illő felnőttel) elégítse ki szexuális szükségleteit.
- **Gátlástalanság:** az elkövető felülkerekedik azokon a korlátokon, amelyek rendes körülmények között megakadályoznák a szexuális cselekményt egy gyermekkel.

Finkelhor azzal folytatja, hogy ezeknek az előfeltételeknek a teljesülése esetén négy fontos szakaszban zajlik le az abúzus:

1. Az elkövető vágyat érez egy gyermek bántalmazására.
2. Felülkerekedik azon a belső gátláson, amely azt mondja neki, hogy ez helytelen.
3. Elszigeteli a gyermeket, és lehetővé válik számára, hogy kettesben maradjon vele.
4. Legyőzi a gyermek ellenállását azzal szemben, hogy e cselekményben részt vegyen (*The Finkelhor Model* é. n.).

A pedofilként diagnosztizált férfiak eleve a gyermekek iránt éreznek erotikus vonzalmat, egyes férfiak pedig (az efebofilok) a serdülőket célozzák meg. Más elkövetők szexuális kapcsolatba akarnak lépni a gyermekkel, vagy azt tapasztalják, hogy az erről való fantáziálás kielégíti valamely érzelmi vagy szexuális szükségletüket.

KOGNITÍV TORZÍTÁSOK

A bántalmazó papok és szerzetesek – hogy legyőzzék a belső gátlásokat, az erkölcsi törvényeket, a társadalmi tabukat és a törvény félelmét – bizonyos „kognitív torzításokhoz” folyamodnak, amelyek megkönnyítik számukra az abúzus igazolását. A kognitív torzítás olyan gondolkodásmód, amely lehetővé teszi az elkövető számára, hogy racionalizálja az abúzust, és minimalizálja az okozott kár miatt érzett felelősségét. Ennek segítségével megvédheti önértékelését, elkerülheti a viselkedéséből fakadó szorongást, és racionalizálhat bármiféle társadalmi helytelenítést, amelyet esetleg megtapasztal. Íme, néhány példa a papok és szerzetesek által használt kognitív torzításokra:

- Ez különleges kapcsolat közöttünk. Isten helyeselné.
- Így mutatja meg Jézus, hogy szeret téged.
- Szeretnéd, hogy megmutassam neked, hogyan válhatsz férfivá?
- Az rendben van, ha egy pap a szexről tanít, akár a gyakorlatban is.
- Ez papként teljesen rendben van.
- Hogyan is lehetne helytelen, ha Isten megengedi?
- Ez a valódi testvéri szeretet.
- Velem akarnak lenni, és élvezni akarják a szeretetemet.
- Isten tudja, hogy gyenge vagyok, és megbocsát (Geary 2011).

E „kogníciók” lehetővé teszik az elkövető számára, hogy igazolja bűnös és bántalmazó tetteit. Ahhoz, hogy az abúzus megtörténhessen, az elkövetőnek el kell szigetelnie a gyermeket, és le kell győznie ellenállását. Az abúzus néha a pillanatnyi helyzetből adódóan történik. Egy névtelenséget kérő pap leírta, hogy egyik alkalommal egy koraérett tizenöt éves fiúval bolondozott az úszómedencében. Az ő megfogalmazásában a fiú viselkedése „felzigatta”, és ez vezetett szexuális érintkezéshez (Anonymous 1990).

BEHÁLÓZÁS

A pap vagy szerzetes sok esetben úgy készül fel az abúzusra, hogy behálózza a gyermeket. A „behálózás” (*grooming*) arra a folyamatra utal, melynek során az elkövető bizalmi kapcsolatot épít ki a gyermekkel: mindenféle csábító dologgal – élményekkel, kedveskedésekkel és ajándékokkal – árasztja el, hogy megtörje ellenállását (John Jay 2011, 100). Mihelyt az elkövető kiválasztotta áldozatát, vagy olyan helyzetben marad egyedül vele, amelyben lehetővé válik az abúzus, fel kell építenie a bizalmát, és deszenzitizálnia (érzékletlenítenie) kell a szexuális tartalmat azzal, hogy valamiképpen normálisnak tünteti fel, majd kezdeményezi a testi érintkezést, vagy azt, hogy legyenek mindketten meztelenek. Ezt mintegy mellékesen is elérheti, például azzal, hogy egy utazás vagy kirándulás során azt javasolja: osztozzanak egy szobán.

Ezután az elkövető esetleg azt mondhatja a gyermeknek, hogy „ez a mi kis titkunk”, egyes esetekben pedig megfélemlítéshez is folyamodhat, például megfenyegeti az áldozatot, hogy elmondja a dolgot a szüleinek. Az elkövetőnek titoktartásra van szüksége, hogy folytathassa az abúzust, és megvédje nevét és jó hírét (s az áldozatokhoz való hozzáférését). Az áldozat esetleg szégyelli magát, és zavarban van; vélhetően nem akar beszélni az esetről, és fél bárkinek is elmondani, nehogy őt hibáztassák a történetekért.

A GYERMEKBÁNTALMAZÓ PAPOKRÓL ÉS SZERZETESEKRŐL FOLYTATOTT KUTATÁSOK TANULSÁGAI

Az egyházon belüli elkövetőkkel kapcsolatban senki nem azonosított be még olyan tulajdonságot vagy személyiségvonást – például függőség, depresszió, korábbi bántalmazottság, szexuális irányultság vagy szorongás –, amely megmutathatja, kiről valószínűsíthető, hogy bántalmazhat egy gyermeket. Nem határoztak meg egyetlen döntő személyiségvonást sem, amely segíthet előre tudnunk, mely papjelöltek válhatnak gyermekbántalmazóvá. Ugyanakkor a John Jay Büntetőjogi Főiskola több mint négyezer pap elkövető aktáját elemezve azt a következtetést vont le, hogy az abúzust szervezeti, pszichológiai (egyéni) és szituációs tényezők együttes jelenléte eredményezte (John Jay 2011, 2). Gerard McGlone SJ és Len Sperry a következő értelmezési modellt javasolja: „Lényegében a szervezet kultúrája, értékei, irányelvei, a jutalmazás és büntetés rendszere, a seminarista vagy a pap egyéni dinamikái és a szituációs tényezők keveréke az, ami magyarázattal szolgál egyes papok helytelen szexuális magatartásával vagy a klerikalizmus megnyilvánulásával kapcsolatban” (McGlone–Sperry 2012, 41).

1. Szervezeti okok

Ward és Beecha közösségben jelen lévő szexuális bűnelkövetőkről írva felveti, hogy az „ökológiai” *niche* (vagyis az elkövető társadalmi és kulturális szerepeinek összessége) és az *életter* (az elkövető lakókörnyezete) valamiképpen hozzájárulhat a gyermekbántalmazáshoz. A katolikus papoknak és szerzeteseknek tekintéllyel és felelősséggel járó szerepük van, amelynek része a bizalom, a pozíció és a gyermekekhez való kiváltságos hozzáférés. Tekintélyük nem egyszerűen egy emberi szerepből fakad, hanem abból is, hogy

úgy tekintenek rájuk, mint akik – az erkölcs és a magatartás terén – Istent képviselik a fiatalok előtt.

Ferenc pápa többször is írt és beszélt a klerikalizmus veszélyeiről (például Ferenc pápa 2018). A klerikalizmus az embereknek az egyházi rend tagjai és a megszentelt életet élő személyek iránti túlzottan tiszteletteljes attitűdje, mely által utóbbiak előnyökhöz és kiváltságokhoz jutnak, és felmentést is kaphatnak a normális társadalmi elvárások alól, például áthághatnak egyes törvényeket, elnézik nekik a belátás hiányára valló, rossz vagy akár törvénytelen magatartást, vagy megvédik őket ezek következményeitől. Ez a feljogosítottság és a felsőbbrendűség érzéséhez vezethet, melynek következtében az érintettek elveszítik kapcsolataikat az élet gyakorlati realitásaival. A klerikalizmus egyfajta – másokat kirekesztő – belterjességben is megnyilvánul a papok és a püspökök körében, és abban, hogy privilegizált és önmagukkal szemben engedékeny életet élnek. A múltban az egyházi rendszer megvédte azokat, akik gyermekeket és fiatal felnőtteket különféle módon bántalmaztak, amint ez kitűnik a korábbi McCarrick bíborosról szóló jelentésből, aki papsága és püspöksége idején egy fiúval, több szeminaristával és fiatal papokkal szemben követett el abúzust (Secretariat of State of the Holy See 2020).

A klerikalizmusnak ez a kultúrája vezetett oda papokat és szerzeteseket, hogy azt higgyék, semmiféle komoly következménnyel nem jár egy gyermekkel szemben elkövetett visszaélés. Mi több, részesülhetnek előljárójuk lelkipásztori törődésében, élvezhetik az őket nagyra becsülő közösség védelmét, kapóra jön nekik feljebbvalójuk abbéli törekvése, hogy elkerülje a botrányt és a szégyent, sőt, egyes országokban a szülők, más laikus hívek és a rendőrség vagy a szociális intézmények összejátszása is az abúzus tényének eltussolása érdekében. Az is felmerül, hogy a papok esetében a felszentelés, a szerzetesek esetében pedig a nyilvános fogadalomtétel eredményeként végbemenő ontológiai változás teológiája egészségtelen módon támogathatja a klerikális gondolkodásmódot. A szakértők úgy érvelnek, hogy jöllehet nem a klerikalizmus okozza az abúzust, mégis elősegíti egy olyan kultúra (ökológia) megteremtésével, amely – Ward és Beech szavait idézve – „elkoptatja az egyén képességét arra, hogy etikusan és tipikusan viselkedjen” (Ward–Beech 2006). Az Amerikai Egyesült Államokban, Ausztráliában, Írországbán, Angliában és Skóciában publikált jelentések nagyon sok bizonyítékot tartalmaznak arra nézve, hogy a püspökök és szerzetesrendi előljárók nem reagáltak megfelelően a visszaélési vádakra. Ezt a mulasztást sokszor a papi és szerzetesi élet egészségtelen teológiája motiválta, amely pusztán erkölcsi megcsúszásnak, nem pedig bűnténynek tekinti e viselkedést. Továbbá motiválta az előljárók abbéli törekvése is, hogy elkerüljék a botrányt, és ne jelentsék a történeteket a hatóságok felé, továbbá a megbocsátás teológiájának téves értelmezése, amely megvédte a klerikust viselkedése következményeitől. Ezenkívül megfigyelhető volt az áldozathibáztatás határozott tendenciája, valahányszor vádak merültek fel.

Ezek a tényezők olyan szervezeti környezetet teremtettek, amelyben anélkül történhetett meg az abúzus, hogy az elkövető papnak vagy szerzetesnek szembesülnie kellett volna a következményekkel.

2. Pszichológiai (egyéni) okok

A John Jay-tanulmány beszámol egy sor jellegzetes vonásról, amely megfigyelhető a gyermekbántalmazást elkövető papoknál: más elkövetőkhöz képest rendszerint képzetebbek, az első abúzus idején pedig idősebbek voltak, és a bántalmazás során alkoholt fogyasztottak. Azt is megfigyelték, hogy az elkövetőket túlkontrollált affektus jellemezte, és hajlamosak voltak bizonyosfajta passzivitásra. Rendszerint magányosak voltak, és szociálisan elszigeteltnek érezték magukat. A tanulmány kockázati tényezőnek nevezte a „zavaros szexuális identitást”, amely leginkább azoknál a férfiaknál állt fenn, akiket a negyvenes és ötvenes években szenteltek fel. Ők képviselték a bántalmazók többségét. A kezelésbe vett férfiak jelentős hányada élt át nehézségeket gyermekként a családjában, de ez sok férfiról és sok papról elmondható.

3. Korábbi abúzustapasztalat

Általános nézet, hogy azok, akiket bántalmaztak, maguk is bántalmazóvá lesznek, és sok áldozat kamaszként vagy felnőttként valóban elkövet abúzust másokkal szemben. De nem mindenki. Gerard McGlone jezsuita nyolcvan pap körében végzett kutatást az Egyesült Államokban, és ennek során a résztvevők 19 százaléka, tehát ötből alig egy válaszolt igennel a következő kérdésre: „Gyermek- vagy kamaszkorában előfordult-e, hogy egy felnőtt szexuális módon érintette meg?” (McGlone 2001). A John Jay-tanulmány szerint a kezelésbe vett papoknak körülbelül az egyharmada élt át maga is abúzust gyermekként egy másik fiatal vagy egy felnőtt részéről (John Jay 2011, 60). McGlone ismeretei szerint e férfiak egyike sem követett el abúzust más gyermekekkel szemben. Nyilvánvaló, hogy a saját bántalmazásélmény kockázati tényező, ugyanakkor nem előrejelzője annak, hogy az áldozat maga is bántalmazni fog egy gyermeket.

Sok gyermekbántalmazó pap és szerzetes szenvedett az intimitás hiányától, és gyermekeket használt érzelmi és szexuális szükségleteinek a betöltésére. Hiányzott belőlük az egészséges érzelemszabályozás képessége is, és rájöttek, hogy egy gyermekkel folytatott szexuális kapcsolat átmenetileg segít nekik abban, hogy megszabaduljanak a stressztől, és jobban érezzék magukat. Ami az érzelmi kongruenciát illeti, ezek a férfiak gyakran kényelmetlenül érezték magukat a felnőttek között, és megnyugtatóbb volt számukra a gyermekek társasága, akikkel – úgy érezték – bizalmon és kölcsönös szükségleten alapuló kapcsolatot tudnak kialakítani. Emellett folyton félreértelmezték a gyermekek viselkedését és reakcióit, hogy ezek megfeleljenek a személyes szükségletekről alkotott saját érzékelésüknek, ahelyett, hogy figyelemmel lettek volna a gyermekek szükségleteire és fejlődési szintjükből fakadó képességeire (Beech–Ward 2004). Marie Keenan hasonló észrevételt tett: „...a személyes szférában olyan egyenrangú személynek látták áldozataikat, akik képesek igent vagy nemet mondani a közeledésükre” (Keenan 2017, 325).

A szexuális élvezet szerepét sem szabad figyelmen kívül hagynunk. Beech és Ward megjegyzi, hogy „a deviáns magatartás legfőbb célja a gyönyör vagy más elsődleges, illetve másodlagos célok (például a kontrollézés) megszerzése” (Beech–Ward 2004, 47). Azoknak a férfiaknak, akik számára a szexuális élvezet megélésének nem létezett semmilyen más, elfogadott csatornája, az érintkezés egy gyermekkel e szükségletkielégítés járható

útjának tűnt. Megállapítást nyert, hogy a pap és szerzetes elkövetők közül sokan pszichoszexuálisan fejletlenek voltak, és anélkül fogadtak cölibátust, hogy éretten felfogták volna, mivel jár ez az elköteleződés.

A szexuális bűnelkövetőknek – az egyházi személyeket is beleértve – gyakran alacsony az önértékelésük, és egy gyermekkel folytatott szexuális kapcsolat számukra az önértékelés növelésének eszköze, hiszen a helytelen hatalomgyakorlás a megerősített férfiasság (Cording–Ward 2020) érzetét nyújtja a papnak vagy szerzetesnek egy olyan környezetben, ahol úgy érezheti, tehetetlen, és nem tudja érvényesíteni az érdekeit. Cording és Ward leírja, hogy „a férfiak körében a tehetetlenség megtapasztalása az ártalmas szexuális magatartás legfőbb hajtóereje” (Cording–Ward 2020). Marie Keenan (2017) megállapítja, hogy sok pap és szerzetes úgy érzi: kevés hatalma van az egyházi rendszerben, és az abúzus megerősödött hatalomérzetet nyújt nekik.

4. Szituációs okok

A gyermekbántalmazásról folytatott kutatás rámutat a szituációs tényezők jelentőségére, és ez minden bizonnyal igaz a pap és szerzetes elkövetőkre is, akiknek számos alkalmmal nyílik arra, hogy gyermekekkel találkozzanak. A John Jay-tanulmány leírja, hogy az abúzus gyakran olyan helyzetekben történik meg, amelyekben a papok nevelői és mentori kapcsolatba kerülnek serdülőkkel (John Jay 2011, 7), például kollégiumokban, cserkészcsapatokban, sátrazós túrák során, ministráncsoportokban, ahol a pap lelkigondozóként vagy lelkipásztorként van jelen. Ez derült ki a francia független bizottság eddigi kimutatásából is, amely megállapította, hogy a legtöbb abúzus katolikus létesítményekben történt, „leginkább kollégiumokban, plébániákon és ifjúsági csoportokban”. De előfordult bántalmazás az áldozatok otthonában is, és az esetek több mint öt százalékában a papok akkor követték el a visszaélést, amikor a házi feladatban segítettek egy gyermeknek a hálószobájában (Heneghan 2021).

A John Jay-tanulmány szintén megjegyzi, hogy az abúzusban gyakran szerepet játszik a stressz is, amikor is a papok egy kiskorúval folytatott szexuális kapcsolatban keresnek menedéket, hogy megnyugtassák magukat, és egy pillanatra megtapasztalják a stressz enyhülését, különösen amikor a visszaélés magában foglal némi gyengédséget és érintést is. Ilyenkor fontos szerepet játszik az abúzusban a pap megfelelő érzelemszabályozási képességének hiánya.

A John Jay-jelentés felsorol néhány olyan szituációs tényezőt is, amely talán nem volt közvetlen *okozója* az abúzusnak, de *triggerként* hozzájárult:

- **Negatív plébániai tapasztalatok:** Ezek nem voltak ritkák, különösen a múltban, amikor a plébánosok hajlamosak voltak önkényes és autoriter módon viselkedni. A papok számára a plébániai munka bizonyos vonatkozásai is stresszt okoztak. Egyes papok olyan feladatokat kaptak, amelyek elvégzéséhez nem rendelkeztek a megfelelő képességekkel, vagy amelyeket senki más nem akart elvégezni. Meglehető, papságuk első éveiben sok bírálatot is kaptak, és kevés bátorítást.
- **Áthelyezés:** Egyes elkövető papokban aggodalmat szült, hogy mindenféle előzetes egyeztetés nélkül helyezték őket új plébániára, különösen ha az problémás hely volt.

Nagyon kevesen panaszkodtak, inkább csendben maradtak. Egyesek passzív-agresszív módon reagáltak, és az általuk elkövetett abúzus részben a distressz és „a rendszer” elleni áttolt harag megnyilvánulása lehetett, hiszen a rendszer visszaélést követett el velük szemben, ők pedig tehetetlenek érezték magukat.

- **Távszolgálat:** A vándoréletet élő papok, akik sokat utaztak, nagy távolságokra, úgy érezték, elszakadtak az emberektől, ez pedig az elszigeteltség és magányosság érzését keltette bennük.
- **Családi stressz:** Egyes papok a saját családjukban átélt stressz tapasztalatát hordozták.
- **Az öngondoskodás hiánya:** A túlfeszített munka, a szabadnapok hiánya és az a kultúra, amely nem támogatja és nem segíti elő a megfelelő öngondoskodást, szintén szerepet játszott egy olyan környezet kialakulásában, amelyben valami kiválthatta a gyengédségre, érzelmi támogatásra és szexuális kapcsolatra irányuló emberi szükségletet.

MARIE KEENAN (2017)

Marie Keenan ír kutató két római katolikus pappal és két szerzetessel készített interjút, hogy megértse, milyen tényezők járultak hozzá az általuk elkövetett szexuális abúzushoz. Azt a következtetést vonta le, hogy a férfiak „a tökéletes cölebsz klerikusi férfiasság projektjét” próbálták meg élni – és ebbéli erőfeszítéseikben kudarcot vallottak. Miután meghallgatta interjúalanyait, arra jutott, hogy magányosnak és beteljesületlennek érezték magukat, és kevés közeli barátjuk volt. Rendelkeztek ugyan társadalmi pozícióval, ám tehetetlenek érezték magukat az egyházon belül. Külsőleg szolgálatkész életet éltek, de belül nehezen kezelték szexuális vágyaikat és érzéseiket. Erkölcsi érvrendszerük teljesen intellektualizált volt. „Szabálykövetők” voltak, akik elveszítették önazonosságukat és feddhetetlenségüket egy olyan eszmény keresése közben, amely számukra elérhetetlen volt. Keenan megállapítja: „Meggyőződésem, hogy a kutatásomban részt vevő férfiak megpróbálták jó és hűséges papok és szerzetesek maradni, miközben egy csatatéren éltek, ahol szemben állt egymással a megtagadott szexualitás, az érzelmi szükségleteik, a tanult racionalitás, valamint a fizikai, szexuális és érzelmi élet intellektualizálása” (Keenan 2017, 347).

Gyermekek váltak áldozati bárányokká, amikor a papoknak és szerzeteseknek a cölibátus megtartására irányuló próbálkozásai, az imádságban Istennel folytatott alkudozásaik és a hűségre tett újabb és újabb kísérleteik elbuktak. Keenan kutatása rámutat a katolikus egyház rendszerének azon aspektusaira, amelyeket meg kell változtatni, hogy létrehozhasunk egy egészségesebb kultúrát, amelyben a férfiak egészséges módon válhatnak pappá, és élhetik meg a cölibátus iránti elkötelezettségüket.

JOHN MICHAEL TOURANGEAU (2017)

John Michael Tourangeau amerikai pap, aki 2015 és 2017 között a következő csoportokkal készített interjút: tíz szerzetessel, aki gyermekeket bántalmazott; tíz szerzetessel, aki nem bántalmazott gyermekeket; tíz egyházmegyés pappal, aki gyermekeket bántalmazott; tíz egyházmegyés pappal, aki nem bántalmazott gyermekeket. Egy sor egyéni és szervezeti változó mentén hasonlítva össze a különböző csoportokat arra a következtetésre jutott, hogy „a kutatás nem mutatott ki jelentős különbségeket a bántalmazók és a nem bántalmazók

csoportjai között”, és hogy „nincs olyan rendkívüli tényező, amely a papi szexuális abúzus indikátoraként lett volna meghatározható” (Tourangeau 2017, 182). A szerző megjegyzi, hogy bár mindegyik csoportban hiányos volt az emberi és spirituális formáció, az elkövetők jelentős mértékben nélkülöztek bizonyos képességeket az önismeret és az önszabályozás terén. Akik nem váltak elkövetővé, éppen ellenkezőleg, szükség esetén inkább képesek voltak segítséget kérni, beazonosítani egészségtelen gondolkodási mintákat, kezelni a stresszt és érzelmi szükségleteiket, s egészségesebben viszonyultak a felnőttkapcsolatok különböző vonatkozásaihoz.

Tourangeau leírja, hogy a kutatásában részt vevő férfiak többségének legalább egy jelentős családi stresszor volt az életében (ezeket nevezzük gyakran ártalmas gyermekkori eseményeknek), de az elkövetőknek több ilyen tapasztalatban volt részük, mint azoknak, akik nem bántalmazták gyermekeiket. Több interjúalanyunk volt saját abúzusélménye, beleértve a szexuális és érzelmi visszaélést. Valamennyien beszámoltak arról, hogy nem kaptak megfelelő szexuális nevelést, és többségük azt mondta, hogy fogyaszt alkoholt a megküzdés eszközeként. Azt is érdemes megemlíteni, hogy az elkövetők hatvanöt százaléka, a nem elkövetőknek pedig a hatvan százaléka mondta el: voltak időszakok, amikor nem éltek önmegtartóztató életet. Ez hasonlít a John Jay-tanulmány következtetéséhez, miszerint azoknak a papoknak a többsége, akik egy gyermekkel szemben elkövetett abúzusra vonatkozó feljelentés nyomán bentlakásos kezelésben részesültek, azt mondta, hogy volt korábban felnőtt szexuális kapcsolata (John Jay 2004, 3).

A szerzetesrendjünkben vagy egyházmegyéjünkben szerzett tapasztalataikat illetően a résztvevők elmondták, hogy úgy érzik, nem hallgatták meg őket, előljáróiktól nem kaptak megfelelő útmutatást, hiányos volt a képzésük a szexualitás és a cölibátus terén, és – „bizonyos barátságok” kerülésének túlhangsúlyozása miatt – kényelmetlenül érezték magukat felnőttkapcsolataikban. Hiányzott életükből a következetes lelkipozíció, s egészségtelen volt a munka- és a magánéletük egyensúlya: túl sokat dolgoztak, s kevesebb időt szántak az egészséges életmódra és az öngondoskodásra. Az interjúalanyok szóba hozták a titkok és a némaság kultúráját, amely kerüli a szexualitáshoz kapcsolódó témák őszinte megbeszélését; ha például ismertek olyan papot, aki szexuális viszonyt tartott fenn, erről soha nem beszélhettek, senki nem foglalkozott vele.

NÉHÁNY ÖSSZEHASONLÍTÁSI PONT

Azok a papok és szerzetesek, akik nem váltak elkövetővé, szükség esetén tudtak segítséget kérni, míg a gyermekbántalmazók nem kértek segítséget másoktól. Előbbiek tevékenyen maradtak saját szerzetesközösségük vagy egyházmegyéjük életében, és részt vettek a rendjük vagy egyházmegyéjük értékeit támogató eseményeken, míg utóbbiak elveszítették a kapcsolatot motivációjukkal és azokkal a dolgokkal, amelyek értelmet adtak papi és szerzetesi életüknek. A nem elkövetők képesek voltak feldolgozni és integrálni személyes sebzottságuk és traumájuk bizonyos vonatkozásait, míg az elkövetők egészségtelen döntésekkel próbáltak megküzdenni megoldatlan szükségleteikkel. Tourangeau kutatása megerősíti a John Jay-jelentés sok aspektusát, ugyanakkor lehetővé teszi számunkra az elkövetők és a nem elkövetők összehasonlítását több változó mentén.

HOMOSZEXUALITÁS ÉS GYERMEKBÁNTALMAZÁS

A papok és szerzetesek áldozatainak többsége fiú. Ezért ésszerű feltenni a kérdést: vajon a homoszexuális irányultság szerepet játszhatott-e abban, hogy olyan sok fiúval szemben követtek el abúzust? 2010-ben Tarcisio Bertone bíboros – az akkori vatikáni államtitkár – Chilében beszélt az egyháziak által elkövetett visszaélésekről egy sajtótájékoztatón, melyet a televízió is közvetített. Így nyilatkozott: „Sok pszichológus és pszichiáter rámutatott, hogy semmilyen összefüggés nincs a cölibátus és a pedofília között, viszont – mint nemrégiben megtudtam – sokan mások kimutatták, hogy van kapcsolat a homoszexualitás és a pedofília között. Ez a patológia minden embercsoportot érint, a papokat – százalékban kifejezve – kevésbé. A papok magatartása ebben az esetben nagyon súlyos, botrányos” (Carroll 2010). Ez a kijelentés sok feszengést és nehézséget okozott a Vatikánnak, mert nem igaz, és nincs semmilyen bizonyíték, amely alátámasztaná. A John Jay-tanulmány a következő megállapítást fogalmazta meg a homoszexualitás és a gyermekekkel szemben elkövetett visszaélés esetleges összefüggéséről: „Az adatok nem támasztják alá, hogy a homoszexuális identitás és/vagy a felszentelést megelőző homoszexuális viselkedés számottevő kockázati tényezőt jelentene a kiskorúakkal szemben elkövetett szexuális abúzusra nézve. Az egyetlen szignifikáns, a szexuális identitással és viselkedéssel összefüggő kockázati tényező egyfajta »zavaros« szexuális identitás volt, és ez az állapot leggyakrabban azoknál az elkövetőknél volt megfigyelhető, akiket az 1960-as évek előtt szenteltek fel” (John Jay 2011, 64).

Az Ausztrál Királyi Bizottság, amely 2017-ben tette közzé jelentését, hasonló megfigyelést fogalmazott meg a homoszexualitásról (Australian Royal Commission 2017), mint amit John Michael Tourangeau is leírt nemrég megjelent tanulmányában: azt, hogy a homoszexuális irányultság – úgy tűnik – nem oki tényező (Tourangeau 2017, 167). A John Jay-tanulmány rögzíti, hogy a negyvenes és ötvenes években felszentelt papokat kevésbé vagy egyáltalán nem készítették fel a cölibátusra, és még azelőtt váltak felnőtté, hogy a társadalom nyitottabbá vált volna az emberi szexualitással kapcsolatos dolgok iránt. Lehetséges, hogy az e csoporthoz tartozók között többen is „bizonytalanok voltak a szexuális identitásukkal kapcsolatban”, és ez a tényező is hozzájárulhatott az abúzus-hoz (John Jay 2011). A tanulmány emlékeztet arra is, hogy az elkövetők azért fiúkat bántalmaztak, mert szolgálatuk során inkább velük kerültek kapcsolatba. Ezt az adatok is alátámasztják.

Sok homoszexuális pap és szerzetes olyan kultúrában nőtt fel, amelyben nem beszélhetett az irányultságáról, hiszen az bűnös, sőt gyakran törvénybe ütköző viselkedésnek számított, és szégyellték vágyaikat. John Tourangeau azt is leírja, hogy a katolikus egyháznak a homoszexualitással és az önkielégítéssel kapcsolatos tanítása hozzájárult ahhoz a titkolózó légkörhöz, amelyben az abúzus megtörténhetett (Tourangeau 2017, 140). Senki nem beszélt ezekkel a férfiakkal a szexualitásukról, mielőtt dolgozni kezdtek egy plébánián vagy kollégiumban. A szexuális irányultságukkal kapcsolatos szégyen megtapasztalása hozzájárulhatott alacsony önértékelésükhöz s ahhoz a frusztrációhoz és elszigeteltséghez, amely összefüggésbe hozható a fiúkkal szemben elkövetett visszaélésekkel.

BEFEJEZÉS

Írásom a gyermekbántalmazók három különböző típusát mutatta be: a pedofilokat, az efebofilokat és a „generalistákat”. Mindazonáltal a klerikus elkövetők többsége egyik diagnosztikai kategóriába sem illik bele. Kevesebb mint öt százalékukra illik a pedofília diagnózisa, talán valamivel nagyobb arányuk (tizennyolc százalék) mondható efebofilnak. A többség „generalista”, és sokuknak (ötvenhat százalék) – úgy tűnik – nem volt egynél több áldozata. Tanulmányomban bemutattam az egyházon belüli szexuális abúzzsal kapcsolatos motiváció és viselkedés összetettségét, a kognitív torzításokat és a behálózási folyamatot.

A jelenlegi legjobb magyarázat szerint a papok és szerzetesek által elkövetett abúzust szervezeti, személyi és szituációs tényezők együttese okozza, és egyes esetekre az elkövetők sajátos sebezhetősége, illetve olyan konkrét helyzetek adnak igazán magyarázatot, amelyekbe belekerülnek. Marie Keeney és John Michael Tourangeau nagyobb rálátást nyújt e problematikus viselkedésre. Tourangeau szerint kevés jelentős különbség van az elkövető és a nem elkövető papok között, mindazonáltal hangsúlyozza, hogy utóbbiak tudnak segítséget kérni szükség esetén, képesek élni azokkal a lehetőségekkel, amelyek támogatják hivatásbeli életüket (a folyamatos formáció révén), és kapcsolatban maradnak egyházmegyei vagy szerzetesi közösségükkel. Noha az áldozatok többsége fiú, nincs bizonyíték arra, hogy a homoszexuális irányultság oki tényező volna a papok és szerzetesek által fiúk ellen elkövetett visszaélések esetében.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- American Psychiatric Association (2013): *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders* 5, APA, Washington, D.C.
- Anonymous (1990): A priest child abuser speaks, in Rossetti, Stephen J. (szerk.): *Slayer of the Soul – Child Sexual Abuse and the Catholic Church*, Mystic, Twenty-Third Publications, Connecticut, 99–111.
- Australian Royal Commission (2017): *Final Report – Contributing factors in the Catholic Church*, 2017. december, <https://www.childabuseroyalcommission.gov.au/religious-institutions>
- Beech, Anthony – Ward, Tony (2004): The integration of etiology and risk in sexual offenders – A theoretical framework, *Aggression and Violent Behavior*, 10. évfolyam, 1. szám, 31–63.
- Boston Globe Investigative Staff (2002): *Betrayal – The Crisis in the Catholic Church*, Little, Brown and Company, Boston.
- Carroll, Roy (2010): Vatican attacked over cardinal’s claim of homosexuality and paedophilia link, *The Guardian*, 2010. április 13., <https://www.theguardian.com/world/2010/apr/13/vatican-homosexuality-paedophilia-claim-condemned>
- Congregation for the Doctrine of the Faith (2010): The norms of the motu proprio „*Sacramentorum Sanctitatis Tutela*” (2001), http://www.vatican.va/resources/resources_introditorica_en.html

- Cording, Jacinta R. – Ward, Tony (2020): Theories of Sexual offending. In Brown, Jennifer M. – Campbell, Elizabeth A. (szerk.): *Cambridge Handbook of Forensic Psychology*, Cambridge University Press, UK.
- Ferenc pápa (2018): *Levél Isten népéhez*, 2018. augusztus 20., http://www.vatican.va/content/francesco/en/letters/2018/documents/papa-francesco_20180820_lettera-popolo-didio.html
- Geary, Brendan (2011): Religious and educational cognitive distortions used by clerical sex offenders, in Geary, Brendan – Greer, Joanne Marie (szerk.): *The Dark Night of the Catholic Church*, Kevin Mayhew Ltd., Stowmarket, Suffolk, 165–196.
- Heneghan, Tom (2021): France faces hard-hitting report on clerical sexual abuse, *The Tablet*. 2021. március 9., <https://www.thetablet.co.uk/news/13928/france-faces-hard-hitting-report-on-clerical-sexual-abuse>
- John Jay College of Criminal Justice (2004): *The Nature and Scope of Sexual Abuse of Minors by Catholic Priests and Deacons in the United States, 1950-2002*, United States Conference of Catholic Bishops, Washington, D.C., <http://www.usccb.org/sites/default/files/issues-and-action/child-and-youth-protection/upload/The-Nature-and-Scope-of-Sexual-Abuse-of-Minors-by-Catholic-Priests-and-Deacons-in-the-United-States-1950-2002.pdf>
- John Jay College Research Team (2011): *The Causes and Context of Sexual Abuse of Minors by Catholic Priests in the United States, 1950-2010*, United States Conference of Catholic Bishops, Washington, D.C., <https://www.usccb.org/sites/default/files/issues-and-action/child-and-youth-protection/upload/The-Causes-and-Context-of-Sexual-Abuse-of-Minors-by-Catholic-Priests-in-the-United-States-1950-2010.pdf>
- Keenan, Marie (2017): *A gyermekek szexuális bántalmazása és a katolikus egyház*, Oriold és Társai, Budapest.
- Loftus, John Allan (2004): What have we learned? Implications for future research and formation, in Plante, Thomas G. (szerk.): *Sin Against the Innocents – Sexual Abuse by Priests and the Role of the Catholic Church*, Praeger Publications, Westport, CT.
- McGlone, Gerard J. (2001): *Sexually offending and non-offending Catholic priests – Characterization and analysis*, Alliant University, California, Unpublished Dissertation.
- McGlone, Gerard J. (2003): Prevalence and incidence of Roman Catholic Clerical Sex Offenders, *Sexual Addiction & Compulsivity*, 10. évfolyam, 2–3. szám, 111–121.
- McGlone, Gerard J. – Sperry, Len (szerk.) (2012): *The Inner Life of Priests*, Order of Saint Benedict, Collegeville, NJ.
- Secretariat of State of the Holy See (2020): *Report on the Holy See's Institutional Knowledge and Decision – Making Related to Former Cardinal Theodore Edgar McCarrick (1930 to 2017)*, Secretariat of State of the Holy See, Vatican City State, 2020. november 10. http://www.vatican.va/resources/resources_rapporto-card-mccarrick_20201110_en.pdf
- Songy, David G. (2003): Psychological and spiritual treatment of roman catholic clerical sex offenders, *Sexual Addiction & Compulsivity*, 10. évfolyam, 2–3. szám, 123–138.
- Terry, Karen: *The causes and consequences of the sexual abuse of minors by Catholic priests in the United States, 1950–2010*. Washington DC: USCCB, 2010.
- The Finkelhor Model* (é. n.): <https://www.recovery-from-child-sexual-abuse.org.uk/the-finkelhor-model/>

Tourangeau, John Michael (2017): *The Clergy Sexual Abuse Crisis in the United States – Toward a Robust Multilevel Interactionist Lifespan Context, Process, Model, and Theory of Organizational Socialization*, Dissertation in partial fulfilment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy in Organization Development, Benedictine University, Illinois.

Ward, Tony – Beech, Anthony (2006): An integrated theory of sexual offending, *Aggression and Violent Behaviour*, 11. évfolyam, 1. szám, 44–63.

Fordította: Szigeti-Cseke Zsuzsa

A szerző marista szerzetes, klinikai pszichológus.

Geary, Brendan, FMS: Towards an understanding of clerical perpetrators of child sexual abuse. *The article presents three types of perpetrators of sexual child abuse: pedophiles, ephebophiles and „generalists”, and discusses the complexity of motivations and behaviors related to sexual abuse within the church, including cognitive distortions and the grooming process. Based on different researches, the author suggests that, according to the best explanation, the abuse committed by priests and religious is caused by organisational, personal and situational factors, while some cases are explained by the offenders’ particular vulnerability as well as concrete situations. The study also discusses issues related to homosexuality.*

Keywords: *pedophilia, ephebophilia, „generalists”, cognitive distortion, grooming, situational reasons, homosexuality*

